

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

26. De hæreticis relapsis. Et an Inquisitores debeant illos admittere, si sponte redeant, & pœnam mortis relaxare? Et an Inquisitores possint damnare aliquem tanquam relapsum, qui post abiuratam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

In S. Officio imponendis. Ref. XXVI. &c. 525

impœnitentem posse damnari. Vide Suarez de fide, disp. 2. §. 2. num. 6. Paramum lib. 3. quæst. 9. n. 193. & seg. Simancam tit. 48. n. 27. & 28. cum aliis penes ipsos. Et tandem non desinam hic apponere verba Didaci Cantæ in 99. crim. cap. 1. de heret. n. 57. ubi sic ait: Ut quis relaxetur ex diminutionibus, est valde considerandum quod sint multum clare, & constet quod ex malitia hæreticus non vult dicere & declarare illud, in quo est diminutus, & ideo in consil. supr. Inquisitionis, maxima cum maturitate fuit mandatum, quod propter diminutionem nemo capiatur, (puto corrigendum esse nemo damnetur) sine consultatione ipsiusmet Consilij, Ita Cantera, quem sequitur Freytag in editione noviss. de Confess. solic. quæst. 22. num. 57. ubi num. 58. pro praxi circa præsentem materiam sic ait: Aut diminutio est minima, quia diminutus non in totum satisfacit testificationi; & tunc admittendus est ad misericordiam, nec torquendus. Aut est diminutio maxima, & legitime probata, & tunc torqueri potest præmissa supremi Consilij consultatione. Ita ille, qui etiam num. 60. addit, quod Doctores dum de diminutis agunt, comprehendunt, & explicant etiam in complicibus, dum verò agunt de relaxandis diminutis, exemplificant & restringunt se ad diminutos, circa errores & hæreses de quibus convincuntur, & ideo sentiunt hunc, vel illum complice omittente, nisi sit Magister, pertinere ad minorem diminutionem, unde cautè Inquisitores in his se gerere debent. Hæc Freytag, quæ valde sunt notanda.

RESOL. XXVI.

De Hæreticis relapsis.

Et an Inquisitores debeant illos admittere, si spontè redeant, & penam mortis relaxare?

Et an Inquisitores possint damnare aliquem tanquam relapsum, qui post abjuratam hæresim redditur de secundo lapsu vehementer suspectus?

Et an supradictis relapsis danda sit Eucharistia?

Et notatur, quod datur casus in quo relapsus ex misericordia iterum reconciliatur? & quod non possint Inquisitores tradere Curie seculari relapsum, & inconsulto Supremo Senatui? Ex part. 4. tract. 7. Resol. etiam 16.

Quoad hoc §. 1. **S**uppono si relapsi spontè redeant, Inquisitores debere illos admittere, & penam mortis relaxare. Ita Menochius lib. 1. conf. 82. num. 168. Pegna in direct. Inquis. part. 3. comm. 12. Vmbertus Locatus in praxi Inquis. ver. abjurare num. 4. & alij, quidquid in contrarium asserat Rojas de heret. part. 2. num. 32. Ille verò dicitur spontè comparere & redire, qui in iudicio non prævento compareret coram Inquisitoribus, nam si hæreticus relapsus timet, ne ab aliquibus apud Inquisitores accusetur, vel faciliè id prævidere potest, tunc non dicitur spontè redire ad Ecclesiam, sed potius ex metu, & tunc relaxandus est Curie seculari. Ita Paramus lib. 3. q. 4. n. 12. Barbosa in collect. tom. 2. lib. 5. tit. 7. cap. 9. num. 21. Sanctarellus tract. de hæresi cap. 42. num. 17. Decianus lib. 5. cap. 56. n. 12. & alij. Sed praxis observat, ut ad relapsos poenitentes mittantur duo, vel tres Ecclesiastici viri, qui eos in fidei veritate confirmant, ad patientiam exhortentur in morte, quæ exulati non potest, ex cap. ad abolendam, §. illos quoque, de heret. tunc recipiant Sacramentum Poenitentiae, & Eucharistiæ, ut dicemus, & post duos, vel tres dies Curie seculari tradantur. Cæteros verò casus in quibus aliquis dicatur relapsus, non est nostrum inquirere, illos per extensum ponit Sanctarellus tract. de hæresi cap. 42. dub. un. per tot.

2. Solùm his in gratiam curiosorum quæro, an Inquisitores possint damnare tanquam relapsum, qui post abjuratam hæresim redditur de secundo lapsu vehementer suspectus? negativè respondet Rojas de heret. part. 2. num. 333. Sanctarellus tract. de hæresi capite 42. dub. unic. num. 9. Trevisanus lib. 2. decis. 37. per totum, Suarez de fide disp. 24. sect. 2. num. 7. & hanc opinionem servari in Inquisitione Lusitana, testatur Soula in aphorism. Inquis. lib. 2. cap. 45. num. 3. quæ opinio procedit, quando vehemens suspicō oritur ex actu plenè probato, ex quo talis resultat præsumptio, non verò quando solùm ex defectu plenæ probationis. Non desunt tamèn DD. quos citat & sequitur Castus Palau tract. 4. disp. 6. punct. 2. num. 9. asserentes affirmativam sententiam, & tenentes supradictum esse relapsum, & afficiendum poenis latis contra relapsos. Et ideo ego observo (nemine hoc advertente) apud Didacum Cantera in quæst. crimin. cap. de heret. numero 58. quod in Consilio supr. Inquisitionis fuit prædictus quidam casus, ex quo apparet, quod si quis sit primò realiter hæreticus, & reconciliatus, licet secundo sit præsumptus hæreticus, & sit lapsus præsumptus, debet judicari relapsus. Verùm, quia casus ille fuit particularis; ego adversus Castum non recederem à prima sententia negativa, quam etiam Farnacius q. 295. §. 1. n. 18. asserit servari per Inquisitores Italiae. Nota verò, quod relapsi antequam relaxentur torquendi sunt in caput alienum, si addit semiple-na probatio, quod deliquerint cum complicibus, & si relapsus est in aliquo ordine constitutus, prius est realiter degradandus ab Episcopo, & postea tradendus Curie seculari. Ita Soula in aphor. lib. 2. cap. 45. n. 20. qui n. 18. docet etiam supradictis relapsis dandam esse Eucharistiā, quidquid in praxi alibi observetur. Et tandem.

3. Nota quod datur casus in quo relapsus ex misericordia iterum reconciliatur, quem vide supra in cap. 1. quæst. 8. Non possunt autem Inquisitores tradere relapsos Curie seculari inconsulto Supremo Senatu, statuitur in instr. Toletana anno 1561. n. 66. & tradit Molina de iust. tr. 5. disp. 8. n. 14.

RESOL. XXVII.

De hæreticis absentibus, & de poenis supradictis ferendis?

Et notatur, quod in crimine hæresis pro absente citato Procurator comparsens admittitur, ut defensor innocentie, dummodo res sit dubia, & reus sit tantum de hæresi suspectus?

Et an Inquisitores, si post annum contumaces compareant, debeant illos audire, etiam quoad bona reorum confiscata?

Et aliqua alia circa bona reorum, queruntur, & notantur. Ex p. 4. tr. 7. Ref. etiam 27.

§. 1. **D**eprehensus in hæresi confessione propria facti evidentia, vel testium legitima productione, si se absenter, & legitime citatus non compareat, tradendus est Curie seculari tanquam verus hæreticus contumax, & impœnitens; citandus est tamen in tali casu peremptoriè ad omnia & singula iudicij acta ut infra triginta dies compareat, alias quod sua causa usque ad finalem sententiam iudicabitur: in singulis autem edicti terminis fiscalis libellum accusatoris edat, & cùm terminus fuerit elapsus, ad sententiam publicam proceditur, & ejus statua comburitur. Si verò non sit de hæresi convictus, sed solummodo invenitur leviter de hæresi suspectus, citandus est ad modum explicatum, addita excommunicatione.